

WRZESIŃSKA SZÓSTKA W CHMURZE DOŚWIADCZENIA I WYZWANIA SZKOŁY W ZMIANIE

Andrzejewski Dariusz

*Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 6 im. Jana Pawła II, Września
dariusz.andrzejewski@ssp-6.wrzesnia.pl*

W ostatnim czasie szkoły na całym świecie mierzą się z wyzwaniem, jakim jest edukacja prowadzona na odległość. Zawarte tutaj spostrzeżenia dotyczą głównie okresu od marca do czerwca 2020 roku i są opisem szeregu działań jakie podjęliśmy w szkole, aby sprostać temu wyzwaniu.

1. Szkoła

Samorząd Miasta i Gminy Września 12 marca 2020, po konsultacji z dyrektorami gminnych jednostek zawiesił zajęcia w podległych mu szkołach. Jasne stało się wtedy, że szkoły będą musiały znaleźć sposób na dotarcie do uczniów i nauczycieli pozostających w domach.

Powołałem wówczas zespół do spraw zdalnego nauczania, w skład którego weszli: dyrektor i wicedyrektorzy, szkolny lider ds. innowacji, lider edukacji informatycznej w klasach I-III, administrator szkolnych systemów LMS i e-dziennika oraz administrator infrastruktury IT. Głównym zadaniem zespołu było zaplanowanie działań polegających na zorganizowaniu zdalnego nauczania; czyli umożliwienie współpracy nauczycieli i uczniów z wykorzystaniem metod i technik pracy na odległość.

Wybór TEAMS, jako głównego środowiska współpracy, był oczywisty z kilku względów. Po pierwsze część nauczycieli i dyrekcja szkoły wcześniej używała tego narzędzia podczas realizacji projektów edukacyjnych z uczniami, ale również prac dotyczących programowania rozwoju szkoły czy organizowania Konferencji Lepsza Edukacja. Po drugie wskazane narzędzie funkcjonuje jako jeden z elementów środowiska o365, które kilka lat wcześniej zostało wdrożone w naszej szkole. Dostęp do niego mieli wszyscy nauczyciele, uczniowie oraz administracja szkoły.

Pozostawało więc, wdrożyć do pracy pozostałych nauczycieli a uczniom odnowić dostęp do usługi. Wszyscy uczniowie i nauczyciele w krótkim czasie mieli pełny dostęp do usługi TEAMS.

Korzystaliśmy wówczas z e-dziennika, który posłużył nam jako kanał komunikacyjny do wspierania rodziców i przekazywania ważnych informacji oraz dostępów do TEAMS dla uczniów. Przeszkoliliśmy w obsłudze TEAMS wszystkich nauczycieli. Podczas szkoleń ustaliliśmy model i zasady tworzenia zespołów uczniowskich i zadaniowych. Założony został zespół pod nazwą Pokój Nauczycielski do którego zostali przypisani wszyscy nauczyciele. Utworzono zespoły robocze, między innymi Dyrekcja, Sekretariat, Zespół ds. Zdalnego Nauczania.

W momencie ogłaszania przez MEN wytycznych dotyczących zdalnego nauczania byliśmy już w kontakcie z wszystkimi uczniami i prowadziliśmy zdalnie zajęcia. Wcześniej korzystaliśmy także z innych rozwiązań LMS takich jak NUADU, Produkty firmy Learnetic, czy platformy wydawnictw które dostarczają szkole pod ręczniki. W celu budowania optymalnego kontentu i integrowania treści nauczania, nauczyciele zostali w różnych grupach roboczych przeszkoleni z funkcjonalności jakie dają te środowiska.

Nadrzędnym celem naszych działań było zapewnienie wsparcia wszystkim uczniom i nauczycielom. W tym celu powołaliśmy Zespół Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego, którego głównym zadaniem było monitorowanie sytuacji dotyczącej uczniów potrzebujących pomocy. Dzięki zaangażowaniu zespołu nie zgubiliśmy żadnego ucznia.

2. Nauczyciele

Cotygodniowe spotkania wszystkich nauczycieli umożliwiały zapewnienie im pomocyw trudnych sytuacjach, przekazywanie istotnych informacji, wymianę spostrzeżeń i doświadczeń oraz wskazywanie dobrych praktyk. Na spotkania całego grona pedagogicznego zapraszani byli eksperci zajmujący się metodyką pracy zdalnej, profesorowie wskazujący ciekawe metody pracy oraz pedagogiczne uwarunkowania i problemy związane z pracą w nowych warunkach. Szkoliliśmy się również poznając zasady pracy przed kamerą i *savoir vivre* pracy w warunkach odosobnienia. Naszymi gośćmi byli wykładowcy konferencji „Lepsza Edukacja”: prof. Marlena Plebańska, prof. Stanisław Dylak, Maciej Kautz.

W celu rozpoznania potrzeb i problemów wynikających ze zdalnego nauczania przygotowaliśmy ankietę: **Nauczanie zdalne – formy wsparcia społeczności szkolnej**, jej wyniki dostępne są poniżej:

<https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?id=FJ9hMsRVE0St8LBLPOCxTs9ec1nodKNErw1COIX4SbdUMFZRUjc2UTcxSDBGSTZOOFDJVDV1hMVUJORS4u&AnalyzerToken=CVS81afwuQS8gUfYfZ8EduSTijOC2dzl>

Załączam przykładowe odpowiedzi na pytanie otwarte.

Z jakimi trudnościami najczęściej spotykają się Państwo podczas pracy zdalnej?

Oczekiwanie na otwieranie się stron
...
na teraz, jak już to wszystko działa i jest opanowane to jest dobrze
Czasami rwie się łącze.
Brak odpowiedzi ze strony ucznia/rodzica
U mnie różnej jakości łącze internetowe
brak
Uczniowie zapominają o lekcjach, nie przeglądają okienka zadań
Brak
Organizacja czasu pracy
Problemy organizacyjne, techniczne i sprzętowe.
trudności sprzętowe

Podczas cotygodniowych spotkań zespół wsparcia informował o swoich działaniach, przekazując nauczycielom istotne informacje dotyczące pracy z uczniami i rodzicami. Nauczyciele w mniejszych zespołach (np. klasowych) analizowali sytuację poszczególnych uczniów. Zespoły wspierające dbały o właściwy przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi grupami.

Bardzo ważnym elementem, na który każdego dnia zwracaliśmy uwagę, było rozpoznawanie uwarunkowań domowych uczniów, np.: trudnych warunków lokalowych, sprzętowych, godzenia pracy zdalnej rodziców i czasu nauki ich dzieci.

Ze szkolnych zasobów wypożyczyliśmy potrzebującym uczniom i nauczycielom laptopy. Tam, gdzie było to niezbędne interweniowaliśmy w celu zapewnienia dostępu do Internetu.

Cały czas dbaliśmy o to, aby nikogo nie pozostawić bez pomocy i kontaktu z nauczycielami. Swoistymi „węzłami” komunikacyjnymi byli wychowawcy klas, pełniący w tym zakresie kluczową rolę. Odpowiedzialni byli za monitorowanie sytuacji np. informowanie o braku dostępu do usług, problemach technicznych itp. Współdzielony przez wszystkich nauczycieli zasób pozwalał na bieżąco aktualizować dane przez osoby do tego upoważnione.

Niezwykle miłe i motywujące dla nas były podziękowania nadsyłane przez rodziców, za zaangażowanie i skuteczność prowadzonych działań podczas zdalnej pracy z uczniami.

Nauczyciele przygotowali pod kierunkiem jednej z koleżanek opowieść w formule Story Telling pt. LOKOMOTYWA: [Lokomotywa](#).

W trosce o bezpieczeństwo uczniów na zakończenie roku szkolnego pojawił się kolejny materiał: [Przyjście lata](#)

Uczniowie klas ósmych pożegnali się ze szkołą przygotowując inscenizację pt.: [A życie cudną jest podróżą](#)

Wspólnie z Fundacją Forum Inicjatyw Społecznych od dwóch lat realizujemy innowacyjny projekt „Code for Green”, którego celem jest wspieranie środowiska lokalnego w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska z wykorzystaniem programowania. Działania projektowe zaplanowane w tym przedsięwzięciu przenieśliśmy do zdalnego nauczania. Młodzież uczestniczyła w webinarium prowadzonych przez przedstawicieli świata nauki. Uczniowie opracowywali i prezentowali swoje osiągnięcia wypracowane w tym czasie, dzieląc się nimi z pozostałymi uczestnikami projektu. Do tego celu wykorzystywaliśmy również TEAMS.

3. Podsumowanie

Na bazie tych doświadczeń opracowaliśmy w szkole plan wspierania nauczycieli, rodziców i uczniów na wypadek pojawienia się okoliczności, które zmuszą nas w całości lub częściowo do przejścia na zdalną pracę. Zaplanowaliśmy i odbyliśmy już pierwszą część szkoleń dla wszystkich nauczycieli. Uwzględniliśmy w ich tematyce specyfikę nauczanych przedmiotów i wiek podopiecznych. Podczas zajęć szkolnych wszyscy uczniowie wezmą udział w lekcjach, podczas których wykorzystywane są narzędzia zdalnej komunikacji. Dla rodziców najmłodszych uczniów przeprowadzone zostaną szkolenia, których celem jest wyposażenie w umiejętności pozwalające sprawnie wspierać dzieci w pracy na odległość.

Te i inne działania takie, jak podnoszenie metodycznych umiejętności pracy nauczycieli, dbałość o stworzenie optymalnych warunków sprzętowych oraz stałe wspieranie uczniów, wydają się dawać szansę na skuteczne prowadzenie zajęć z wykorzystaniem technik i metod na odległość, tak w czasach lockdownu, jak i w pozacovidowej, codziennej pracy szkoły.